

Kopie

Afgeleverd aan: arbeidsrechtbank te Brussel

Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Uitgifte

Repertoriumnummer
2017/ 2821
Datum van uitspraak
20 november 2017
Roïnummer
2016/AB/993

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

vijfde kamer

Arrest

COVER 01-00000779807-0001-0018-01-01-1

ARBEIDSONGEVAL, BEROEPSZIEKTEN - arbeidsongeval
tegensprekelijk arrest
heropening der debatten (5 november 2018 – 13 u 45)

H

appellante, vertegenwoordigd door mr. Sophia LYCOPS, advocaat te 3630 MAASMECHELEN,
Rijksweg 610

tegen

ZIEKENHUIS OOST LIMBURG, met maatschappelijke zetel te 3600 GENK, Schiepse Bos, 6,
geïntimeerde, vertegenwoordigd door mr. Thomas MACHTELINCKX loco mr. Rudi
VERMEIREN, advocaat te 2000 ANTWERPEN, Amerikalei, 187/101

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het volgende arrest uit:

Gelet op de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder op:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op tegenspraak op 23 februari 2012 door de arbeidsrechtbank te Tongeren, 1ste kamer (A.R. 06/2200/A en A.R. 06/2388/A),
- het arrest van het arbeidshof te Antwerpen, afdeling Hasselt d.d. 6 maart 2013,
- het arrest van het Hof van Cassatie d.d. 27 juni 2016, met verwijzing van de zaak naar het arbeidshof te Brussel,
- de dagvaarding na cassatie, ontvangen ter griffie van dit hof op 28 oktober 2016,
- de conclusies voor de appellante, neergelegd ter griffie op 8 mei 2017 en 18 september 2017,
- de conclusies voor de geïntimeerde, neergelegd ter griffie op 28 februari 2017 en 16 augustus 2017,
- de voorgelegde stukken.

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 02 oktober 2017, waarna de debatten werden gesloten, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak gesteld op heden.

*

I. De feiten en de rechtspleging die voorafging

Het arbeidsongeval van 19 mei 1993

1.

Mevrouw H. (° 1964) was sinds 1 oktober 1991 tewerkgesteld als verpleegkundige in het Ziekenhuis Oost-Limburg, autonome verzorgingsinstelling ("AV"), vereniging van openbare centra voor maatschappelijk welzijn, te Genk. Op 19 mei 1993 was zij het slachtoffer van een arbeidsongeval op de weg naar het werk. Het arbeidsongeval werd erkend overeenkomstig het K.B. van 13 juli 1970 *betreffende de schadevergoeding ten gunste van sommige personeelsleden van provincies, gemeenten, agglomeraties en federaties van gemeenten, verenigingen van gemeenten, openbare centra voor maatschappelijk welzijn, diensten, instellingen en verenigingen voor maatschappelijk welzijn, diensten van het college van de Vlaamse gemeenschapscommissie en diensten van het college van de Franse gemeenschapscommissie en openbare kassen van lening, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk.*¹

De termijn voor herziening liep af op 13 juni 1998

2.

Op 29 mei 1995 besliste het OCMW, dat de letsels van het ongeval (commotio cerebri - acuut whiplash- syndroom) geconsolideerd waren op 19 oktober 1994, met een blijvende arbeidsongeschiktheid van 6%, zoals vastgesteld door de bevoegde medische dienst en nadat mevrouw H. zich akkoord had verklaard met de voorgestelde berekening. Ook het basisloon werd bepaald.

Met een aangetekende brief 13 juni 1995 werd mevrouw H. in kennis gesteld van de voormelde beslissing en van het feit dat de wettelijke herzieningstermijn aanving.

¹ Het opschrift van dit KB luidt sinds 1 januari 2013 vervangen als volgt: "Koninklijk besluit van 13 juli 1970 *betreffende de schadevergoeding, ten gunste van sommige personeelsleden van overheidsdiensten of overheidsinstellingen van de lokale sector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk*" (wijziging door artikel 1 van het KB van 26 november 2012 houdende wijziging van het koninklijk besluit van 13 juli 1970 betreffende de schadevergoeding ten gunste van sommige personeelsleden van provincies, gemeenten, agglomeraties en federaties van gemeenten, verenigingen van gemeenten, openbare centra voor maatschappelijk welzijn, diensten, instellingen en verenigingen voor maatschappelijk welzijn, diensten van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en diensten van het College van de Franse Gemeenschapscommissie en openbare kassen van lening, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk, B.S. 13 december 2012, in werking getreden op 1 januari 2013).

Met een brief van 15 juni 1998 lichtte de "onderlinge maatschappij der openbare besturen" mevrouw H in over het feit dat de wettelijke termijn voor herziening van drie jaar verstreek op 13 juni 1998.

Dit alles gebeurde met naleving van de bepalingen van het voormelde K.B. van 13 juli 1970, in het bijzonder de artikelen 9 tot 11.

De perioden van tijdelijke verergering na afloop van de termijn voor herziening

3.

Nadat de termijn voor herziening was verstreken erkende de arbeidsongevallenverzekeraar van de werkgever (Ethias, voorheen "OMOB") nog perioden van tijdelijke verergering :

- van 19 oktober 1998 tot 18 augustus 1999
- van 27 januari 2004 tot 31 augustus 2004
- van 1 september 2004 tot 31 december 2004 (p. 2 conclusies Ziekenhuis).

Mevrouw H legt kopie neer van een brief van Ethias van 10 november 2005 (stuk 3) waarin deze schreef dat uit het laatste verslag van hun raadsgeneesheer bleek dat de tijdelijke ongeschiktheid maximaal tot 31 oktober 2005 als 50 % tijdelijke verergering kon beschouwd worden. Het blijkt niet of deze tijdelijke verergering ook daadwerkelijk werd erkend.

De dagvaarding op 12 oktober 2006 en op 15 november 2006 voor de arbeidsrechtbank te Tongeren

4.

Mevrouw H liet de arbeidsongevallenverzekeraar en de werkgever (het Ziekenhuis Oost-Limburg, autonome verzorgingsinstelling, vereniging van openbare centra voor maatschappelijk welzijn) dagvaarden.

Zij zette uiteen dat volgens haar behandelende artsen de blijvende arbeidsongeschiktheid ten gevolge van het arbeidsongeval die op 6 % was vastgesteld, verergerd was en 30 tot 35 % bedroeg. Zij maakte aanspraak op een bijslag wegens verergering zoals dit recht bestond in de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 voor de privésector en op de betaling van de medische kosten. Zij maakte ook aanspraak op de vergoedingen voor tijdelijke ongeschiktheid vanaf 1 mei 2005 toen zij het werk deeltijds had hervat.

Zij vroeg dat een deskundige zou worden aangesteld (ondermeer om de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid te bepalen, de datum van consolidatie te bepalen, de perioden van tijdelijke verergering van de arbeidsongeschiktheid te bepalen en na te gaan of er een blijvende verergering is en de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid te bepalen).

Zij vorderde tenslotte:

"Gedaagde te veroordelen tot betaling van alle medische en hospitalisatie kosten, eveneens als de vervoerskosten;

Gedaagde te veroordelen tot vergoeding van de arbeidsongeschiktheid ten bedragen van provisioneel 5.000 € in afwachting tot de bevindingen van de geneesheerdeskundige.

Gedaagde tevens te veroordelen tot de kosten van het geding met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding.

Gedaagde te veroordelen tot 2.500 € provisioneel ten titel van uitkering voor de periode tijdelijke ongeschiktheid van 50% vanaf 01.05.05 dewelke slechts weerhouden wordt tot 31 oktober 2005;

Gedaagde te veroordelen het verslag van dr. De Wachter, waarvan de inhoud ten stelligste betwist door verzoekster, waarbij eenzijdig beslist wordt de periode van tijdelijke verergering aan 50% te beperken tot 31.10.05 over te leggen op basis van art. 877 Gër.W., zodat verzoekster hierover verweer kan voeren;”.

Het tussenvonnis van 25 juni 2008 van de arbeidsrechtbank te Tongeren

5.

Met een tussenvonnis van 25 juni 2008 voegde de arbeidsrechtbank te Tongeren de twee zaken samen, verklaarde de vorderingen ontvankelijk en stelde dr. J.P. Peumans als deskundige aan enkel en alleen met als opdracht *“te bepalen welke de huidige graad van de blijvende fysische minderwaarde is voortvloeiend uit het arbeidsongeval van 19 mei 1993; te bepalen op welke datum desgevallend de verergering is ingetreden.”.*

6.

De deskundige, dr. Peumans, legde op 26 juli 2010 zijn eindverslag neer met daarin het volgende besluit:

“Er is een verergering opgetreden in de sequelen van het arbeidswegongeval van 19 mei 1993, waarbij mevrouw H in hoofdzaak een distorsie van de cervicale wervelzuil opliep. Na progressief toenemende klachten is er een fixatie-operatie op 18 maart 2004 gebeurd. Nu bestaat er dus een verergering bestaande uit een beperking van de nekmobiliteit en een pijn syndroom cervicaal als restverschijnselen.

De verergering is ingetreden op 1 januari 2005.

De huidige graad van de blijvende fysische minderwaarde, voortvloeiend uit het arbeidsongeval van 19 mei 1993, is 20%.”.

De deskundige wenste niet in te gaan op de vragen van de partijen om ook uitspraak te doen over de perioden van tijdelijke arbeidsongeschiktheid omdat de rechtbank hem daartoe geen opdracht had gegeven.

7.

Uit het deskundigenverslag blijkt dat mevrouw H in 2008 uit dienst zou zijn getreden van het Ziekenhuis en daarna als thuisverpleegster is beginnen werken².

De vorderingen voor de arbeidsrechtbank te Tongeren in de conclusies na het deskundigenonderzoek

² De partijen geven daarover geen duidelijkheid zoals ook de arbeidsrechtbank te Tongeren opmerkte op p. 6 van het bestreden vonnis van 23 februari 2012.

8.

Mevrouw H vorderde in haar syntheseconclusies van 28 oktober 2011 : in hoofddeorde Ethias en het Ziekenhuis Oost-Limburg solidair, minstens in solidum, de ene bij gebreke aan de andere te veroordelen tot betaling van:

- het provisioneel bedrag van **132.806,60 EUR** tot vergoeding van de **verergeringsbijslag** over de periode van **1 januari 2006 tot en met 31 maart 2011**, meer de wettelijke interesten;
- het provisioneel bedrag van **6.780,07 EUR** tot vergoeding van de **medische en farmaceutische kosten**, meer de wettelijke interesten;
- het bedrag van **205,74 EUR verplaatsingskosten**, meer de gerechtelijke interesten;
- het provisioneel bedrag van **2.500,00 EUR** tot vergoeding van **periodes van tijdelijke arbeidsongeschiktheid**.

Vervolgens te zeggen voor recht dat Ethias en het Ziekenhuis Oost-Limburg gehouden zijn om in de toekomst, vanaf 1 april 2011, deze verergeringsbijslagen te blijven betalen op grond van het percentage blijvende arbeidsongeschiktheid, momenteel bepaald op 20%.

In bijkomende orde aan dr. Peumans een bijkomende opdracht te geven als volgt:

"De periodes van tijdelijke gehele arbeidsongeschiktheid en de periodes van tijdelijke gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid, dewelke in oorzakelijk verband staan met het arbeidsongeval van 1993, te omschrijven en te bepalen.

De te verwachten evolutie inzake het percentage van blijvende arbeidsongeschiktheid in te schatten en gemotiveerd weer te geven.

Te bepalen of H hulp van derden nodig heeft en te bepalen in welke mate zij deze hulp nodig heeft .

Uiterst ondergeschikt dat, indien de rechtbank zou oordelen dat H : ingevolge haar tewerkstelling bij het Ziekenhuis Oost-Limburg, geen recht zou hebben op enige verergeringsbijslag, zulks een ernstige discriminatie uitmaakt, reden waarom een prejudiciële vraag dient gesteld te worden aan het Grondwettelijk Hof, om na te gaan of er inderdaad sprake is van een discriminatie tussen overheidspersoneel zoals in casu en ander personeel dewelke de jure wel recht hebben op een verergeringsbijslag.

Tenslotte Ethias en het Ziekenhuis Oost-Limburg solidair, de ene bij gebreke aan de andere te veroordelen tot de gedingkosten."

9.

In hun syntheseconclusies van 5 december 2011 verzochten het Ziekenhuis Oost-Limburg en Ethias : " in hoofddeorde om de vordering van Erika Hoeven ontvankelijk doch ongegrond te verklaren.

Ondergeschikt de vordering gedeeltelijk gegrond te verklaren als volgt:

Te zeggen voor recht dat de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid ingevolge het arbeidsongeval van 19 mei 1993 sinds 1 januari 2005 verergerd is tot 20% en dat

H bijgevolg recht heeft op de verergeringsbijslag vanaf 1 januari 2006.

Het meergevorderde af te wijzen als ongegrond.

Tenslotte H te veroordelen tot de kosten van het geding, minstens de gerechtskosten tussen haar en het Ziekenhuis Oost-Limburg om te slaan."

Het bestreden vonnis van 23 februari 2012 van de arbeidsrechtbank te Tongeren

10.

De arbeidsrechtbank te Tongeren, samengesteld uit andere rechters en nadat de zaak in, haar geheel werd hernomen, verklaarde met een vonnis van 23 februari 2012 :

- de vordering van H tegen Ethias ongegrond en stelde Ethias buiten zake;
- de vordering van H tegen het Ziekenhuis Oost-Limburg gedeeltelijk gegrond;
- de vordering van H tot het bekomen van een verergeringsbijslag ongegrond en wees H af van deze de vordering;
- de vordering van H om aan de deskundige een bijkomende opdracht te geven voor wat betreft de evolutie van de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid en voor wat betreft de mogelijke hulp van derden, ongegrond en wees H af van deze vorderingen;
- de vordering van H gegrond voor wat betreft de verplaatsingskosten ten bedrage van 205,74 provisioneel en veroordeelde het Ziekenhuis Oost-Limburg tot betaling van dit provisioneel bedrag, meer de gerechtelijke interesten.

Alvorens verder ten gronde te oordelen gaf de rechtbank aan de deskundige, Dr. Peumans, de volgende aanvullende opdracht : *"advies te verlenen omtrent volgende vraagstelling: Te zeggen of de medische en farmaceutische kosten door eisende partij in deze procedure gevorderd, voor een bedrag van 391,41 € provisioneel en voor een bedrag van 6.388,66 € provisioneel in oorzakelijk verband zijn met het arbeidsongeval d.d. 19.05.1993, en aan te geven welk bedrag aldus ten laste dient genomen te worden door verwerende partij ZIEKENHUIS OOST LIMBURG.*

Te zeggen of er in hoofde van eisende partij een hervat was in tijdelijke arbeidsongeschiktheid, na de consolidatie, met name sinds het jaar 2005 en desgevallend de graad en de duur van deze tijdelijke arbeidsongeschiktheid te bepalen ".³

Het hoger beroep

11.

Met een verzoekschrift neergelegd ter griffie van het arbeidshof te Antwerpen op 18 mei 2012 stelde mevrouw H. *beperkt hoger beroep* in tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank te Tongeren van 23 februari 2012, namelijk enkel in zover de rechtbank de vordering tegen het Ziekenhuis Oost-Limburg tot betalen van een bijslag wegens verergering ongegrond had verklaard.

Zij vorderde : *het bestreden vonnis deels te vernietigen en opnieuw recht doende haar oorspronkelijke vordering met betrekking tot de verergeringsbijslag ontvankelijk en gegrond te verklaren.*

Vervolgens te zeggen voor recht dat Ingevolge het uitblijven van de uitvoering van een aantal nieuwe prestaties (o.a. verergeringsbijslag), in het KB van 13 juli 1970 waarvoor de wet van

³ Het hof merkt op dat de partijen in hun conclusies in hoger beroep enkel verwijzen naar de opdracht aan de deskundige betreffende de medische en de farmaceutische kosten.

17 mei 2007 de basis heeft gelegd in dit in tegenstelling tot het KB van 24 januari 1969, hetwelk wel aan de wet van 17 mei 2007 werd aangepast, een discriminatie inhoudt in de zin van artikel 10 en 11 van de Grondwet.

Vervolgens te zeggen voor recht dat, alhoewel de wetgeving nog niet is aangepast, toch het KB van 24 januari 1969 van toepassing is en *H* derhalve aanspraak maakt op een verergeringsbijslag vanaf 1 januari 2006, waarvan de huidige graad van blijvende fysische en economische minderwaarde thans 20% bedraagt.

Dienvolgens het Ziekenhuis Oost-Limburg te veroordelen tot betaling van de provisionele som van **144 143, 60 EUR** tot vergoeding van de verergeringsbijslag over de periode 1 januari 2006 berekend tot en met 31 maart 2011, meer de interesten.

Minstens een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof als volgt:

"Schendt het KB van 13 juli 1970 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en het algemeen beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in die zin dat het personeel dat valt onder het toepassingsgebied van het KB van 13 juli 1970 dat geen uitvoering geeft aan de nieuwe prestaties (o.a. verergeringsbijslag) zoals voorzien ingevolge de wet van 17 mei 2007 geen recht heeft op een verergeringsbijslag, terwijl het personeel dat valt onder het toepassingsgebied van het KB van 24 januari 1969 en het personeel in de privésector wel recht heeft op een verergeringsbijslag?"

Tenslotte het Ziekenhuis Oost-Limburg te veroordelen tot de kosten van het geding in beide aanleggen.

12.

Het Ziekenhuis Oost-Limburg vroeg om de vordering van *H* ontvankelijk doch ongegrond te verklaren en de zaak voor het overige naar de rol te verzenden in afwachting van de afwikkeling van het deskundig onderzoek door dr. Peumans.

Tenslotte *H* te veroordelen tot de kosten van het geding."

13.

Met een arrest van 6 maart 2013 verklaarde het arbeidshof te Antwerpen het beperkt hoger beroep ontvankelijk maar ongegrond en bevestigde het vonnis van de arbeidsrechtbank te Tongeren van 23 februari 2012 en verzond de zaak conform artikel 1068 tweede lid Gerechtelijk wetboek terug naar de arbeidsrechtbank te Tongeren voor verdere afhandeling van het geschil.

Het arbeidshof te Antwerpen steunde zijn beslissing, in essentie, op de volgende overwegingen:

- De wet van 3 juli 1967 is niet van toepassing op alle personeelsleden uit de openbare sector. Het KB van 24 januari 1969 betreffende de schadevergoeding ten gunste van de personeelsleden van de overheidssector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk verklaarde in artikel 1 de wet van 3 juli 1967 slechts toepasselijk op bepaalde personeelsleden in de overheidssector. Intussen heeft een wijzigend besluit van 7 juli 2007 (B.S. 19 juni 2007) de nodige specificaties aangebracht aan het KB van 24 januari 1969 waardoor degenen die zich rechtstreeks of onrechtstreeks op het uitvoeringsbesluit kunnen beroepen, in aanmerking komen voor de verergeringsbijslag.

- Vastgesteld moet worden dat het Ziekenhuis Oost Limburg, werkgever van H niet onder het KB van 24 januari 1969 valt maar onder het toepassingsgebied van het KB van 13 juli 1970(...). Tot op heden is het KB van 13 juli 1970 nog niet gewijzigd. Bij gebrek aan de vereiste uitvoeringsbesluiten kan het personeel uit de provinciale en plaatselijke sector - dat dus valt onder het KB van 13 juli 1970 - vooralsnog geen aanspraak maken op de verergeringsbijslag.

- H kan derhalve in casu geen aanspraak maken op een verergeringsbijslag.
- Als er al een verschil is in behandeling tussen personeel uit de privé-sector dat valt onder de wet van 10 april 1971 en personeel uit de openbare sector dat valt onder de wet van 3 juli 1967, dan is dit onderscheid, naar het oordeel van het hof, niet discriminerend in de zin van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Er was lange tijd een (mogelijks discriminatoir) verschil tussen beide soorten werknemers daar waar er in de publieke sector wel aanspraak kon gemaakt worden op een verergeringsbijslag en in de overheidssector niet. De wet van 17 mei 2007 heeft dit onderscheid weggewerkt en ook een verergeringsbijslag ingevoerd voor het overheidspersoneel.

Het probleem ligt in casu in het feit dat er voor de personeelsleden in de overheidssector uitvoerings-KB 's dienen te zijn en dat de wetgever heeft nagelaten (om welke reden dan ook) om het KB van 13 juli 1970 - dat van toepassing is op ZOL - aan te passen aan de wet van 17 mei 2007, wat wel gebeurd is voor ander overheidspersoneel dat valt onder het uitvoerings-KB van 24 januari 1969.

Of dit verschil in behandeling al dan niet discriminatoir is kan niet getoetst worden door het Grondwettelijk Hof daar het eventuele onderscheid niet in het leven is geroepen door wetten, decreten of ordonnanties maar eventueel het gevolg is van het uitblijven van een uitvoerings-KB wat niet tot de bevoegdheid behoort van het Grondwettelijk Hof (cf. artikel 26 van de Bijzondere Wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof).

Het uitblijven van uitvoeringsbesluiten waardoor H mogelijk bepaalde rechten misloopt is geen discriminatie in de zin van artikel 10 en/of 11 van de Grondwet welke getoetst kan worden door het Grondwettelijk Hof. Zij kan- zoals de eerste rechter terecht stelde - eventueel aanleiding geven tot overheidsaansprakelijkheid (desgevallend op grond van artikel 1382 B.W.).

Het vernietigingsarrest van het Hof van Cassatie

14.

Mevrouw H stelde een voorziening in cassatie in tegen het arrest van het arbeidshof te Antwerpen. Met een arrest van 27 juni 2016 vernietigde het Hof van Cassatie het arrest van het arbeidshof te Antwerpen en verwees de zaak naar het arbeidshof te Brussel.

15.

Met een dagvaarding van 25 oktober 2016 maakte mevrouw H de zaak aanhangig voor het arbeidshof te Brussel.

II De vorderingen waarover het arbeidshof te Brussel uitspraak moet doen

16.

Het Hof van Cassatie vernietigde het arrest van het arbeidshof te Antwerpen van 6 maart 2013 op basis van de volgende overwegingen :

“ Krachtens artikel 7 van het koninklijk besluit van 26 november 2012 houdende wijziging van het koninklijk besluit van 13 juli 1970 betreffende de schadevergoeding ten gunste van sommige personeelsleden van provincies, gemeenten, agglomeraties en federaties van gemeenten, verenigingen van gemeenten, openbare centra voor maatschappelijk welzijn, diensten, instellingen en verenigingen voor maatschappelijk welzijn, diensten van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en diensten van het College van de Franse Gemeenschapscommissie en openbare kassen van lening, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk, wordt in dit koninklijk besluit een artikel 5bis ingevoegd, krachtens hetwelk de desbetreffende personeelsleden die slachtoffer zijn van een arbeidsongeval aanspraak kunnen maken op een jaarlijkse bijslag wegens verergering van de blijvende arbeidsongeschiktheid.

Krachtens artikel 21 van voormeld koninklijk besluit van 26 november 2012 trad het in werking op de eerste dag van de maand na die waarin het is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, hetzij te dezen op 1 januari 2013.

De appelrechters die oordelen dat "tot op heden", met name op datum van hun uitspraak per 6 maart 2013, het koninklijk besluit van 13 juli 1970 nog niet is gewijzigd zodat het personeel uit de provinciale en plaatselijke sector vooralsnog geen aanspraak kan maken op een verergeringsbijslag, verantwoorden hun beslissing niet naar recht.

Het middel is gegrond.”

17.

Met ingang van 1 januari 2013 heeft het KB van 26 november 2012 inderdaad het KB van 13 juli 1970 gewijzigd.

Het opschrift van dit koninklijk besluit werd gewijzigd (zie voetnoot 1) en er werd een nieuw artikel 5 bis ingevoegd, dat bepaalt: **“§ 1. Op aanvraag van het slachtoffer wordt hem een jaarlijkse bijslag wegens verergering van de blijvende arbeidsongeschiktheid toegekend telkens wanneer zijn toestand, die het gevolg is van het arbeidsongeval, op een blijvende manier verergert na het aflopen van de in artikel 11 bedoelde termijn, voor zover de graad van arbeidsongeschiktheid, na deze verergering, ten minste 10 percent bedraagt.**

§ 2. Het bedrag van de bijslag is gelijk aan het verschil tussen :

1° het product dat men bekomt door de nieuwe graad van blijvende arbeidsongeschiktheid te vermenigvuldigen met het met deze graad overeenstemmende bedrag, zoals bepaald in § 3, en

2° het bedrag van de oorspronkelijke of herziene rente, vóór iedere uitkering in kapitaal.

Het bedrag van de bijslag wordt gekoppeld aan het spilindexcijfer 138,01.

Indien het overeenkomstig 1° bekomen product gelijk of lager ligt dan het bedrag van de rente, is er geen bijslag verschuldigd.

§ 3. De in § 2, 1°, bedoelde bedragen zijn de volgende :

- 70,49 euro per percent blijvende ongeschiktheid, wanneer deze is vastgesteld op ten minste 10 percent en ten hoogste 35 percent;
- 93,91 euro per percent blijvende ongeschiktheid, wanneer deze is vastgesteld op meer dan 35 percent en ten hoogste 65 percent;
- 119,19 euro per percent blijvende ongeschiktheid, wanneer deze is vastgesteld op meer dan 65 percent;

- 59,63 euro per percent blijvende ongeschiktheid, wanneer de in artikel 4, § 2, eerste lid, van de wet, bedoelde bijkomende vergoeding wordt berekend met een maximum van 100 percent; het bedrag wordt opgetrokken tot 119,19 euro als die in artikel 4, § 2, bedoelde bijkomende vergoeding berekend wordt met een maximum van 50 percent overeenkomstig artikel 4, § 1, vijfde lid, van de wet, zoals het van toepassing was voor 25 november 1998.

§ 4. De bijslag is verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand die volgt op het indienen van de aanvraag. Bij elke verergering wordt de bijslag herberekend vanaf deze datum. De bijslag wordt vanaf de datum van toekenning tegelijk met de rente betaald.

§ 5. Het slachtoffer dient bij een ter post aangetekende brief bij de in artikel 6 bedoelde dienst zijn aanvraag in, vergezeld van al de bewijsstukken. De dienst meldt onmiddellijk de ontvangst van de aanvraag bij een ter post aangetekende brief en bezorgt de aanvraag binnen de achtenveertig uur aan de geneeskundige dienst. Die onderzoekt het slachtoffer uiterlijk drie maanden na het indienen van de aanvraag.

De geneeskundige dienst behoudt of wijzigt het percentage van de blijvende ongeschiktheid. Die dienst stelt de overheid onverwijld in kennis van zijn beslissing. Deze beslissing wordt door de overheid ter kennis gebracht van het slachtoffer of van zijn rechthebbenden bij een ter post aangetekende brief.

Artikel 13, § 2, is van toepassing op de procedure voor de aanvraag tot erkenning van een verergering.

§ 6. In het in § 1 bedoelde geval wordt desgevallend de in artikel 4, § 2, eerste lid, van de wet bedoelde bijkomende vergoeding toegekend of aangepast.”

Verder bepaalde het KB van 26 november 2012 in zijn artikel 20 : “Voor elke verergering na de herzieningstermijn en voor de inwerkingtreding van dit besluit is de verergeringsbijslag verschuldigd ten vroegste vanaf 1 januari 2006.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt de verergeringsdatum bewezen door alle rechtsmiddelen.(...).”

18.

In haar syntheseconclusies neergelegd ter griffie van het arbeidshof te Brussel op 18 september 2017 vorderde mevrouw H ;

“ Het cassatiearrest dd. 27.06.16 verder uitwerkende:

Het beperkt hoger beroep toelaatbaar en gegrond te verklaren.

Dienvolgens het bestreden vonnis de Arbeidsrechtbank Tongeren dd. 23.02.12 deels te vernietigen en opnieuw recht doende de oorspronkelijke vordering van concludante met betrekking tot de toekenning van de verergeringsbijslag, ontvankelijk en gegrond te verklaren.

Vervolgens te zeggen voor recht dat aan conluante de verergeringsbijslag vanaf 01.01.06, waarvan de huidige graad van blijvende fysische en economische minderwaarde thans 20% bedraagt wordt toegekend.

Dienvolgens geïntimeerde te veroordelen tot betaling aan conluante van de **provisionele som van 301.139, 00 EUR** tot vergoeding van de verergeringsbijslag over de periode 01.01.06 berekend tot en met 31.05.17, meer wettelijke interesten vanaf datum opeisbaarheid zijden 01.01.06 tot heden, meer gerechtelijke interesten en voorbehoud voor de toekomst vanaf 01.06.2017 wat betreft de berekening van de verergeringsbijslag.

Geïntimeerde tenslotte te veroordelen tot de kosten van beide aanleggen en deze van cassatie, inbegrepen deze voorzien bij art. 1022 Ger. Wb, voorlopig provisioneel begroot op :

- Dagvaarding	€ 116,12
- RPV eerste aanleg	€ 298,37
- Rolrecht hoger beroep	P.M.
- RPV hoger beroep	€ 397, 80
- Rolrecht cassatie	vrij sociaal recht
- Exploot betekening	€418,50
- Exploot betekening memorie wederantwoord	€ 124, 61"

19.

Het Ziekenhuis Oost-Limburg voert aan :

" Tussen de pleidooien in graad van beroep en het arrest werd het KB 26.11.2012 ingevoerd; Appellante verkreeg daarbij de mogelijkheid om een verergeringsbijslag te bekomen op haar eigen aanvraag (art. 5bis,§1 KB 26.11.2012);

Appellante diende tot op heden echter nog geen nieuwe aanvraag in;

Appellante dient aldus eerst een nieuwe aanvraag te doen, waarna zij het resultaat - indien zij zich hierbij gegriefd voelt - desgevallend kan betwisten;

Uw Hof kan thans enkel oordelen dat appellante recht kan hebben op een verergeringsbijslag - mits indienen van een nieuwe aanvraag - rekening houdende met het door de deskundige weerhouden percentage van 20 % blijvende arbeidsongeschiktheid;

Dienovereenkomstig dient de vordering van appellante dan ook te worden afgewezen als zijnde ongegrond."

In ondergeschikte stelt het Ziekenhuis Oost-Limburg :

- dat appellante een vordering in concreto stelt en de verergeringsbijslag cijfermatig berekent; Dit is niet correct; Uw Hof kan inderdaad geen bedrag opleggen dat conluante dient te betalen.

-Daarnaast dient conluante vast te stellen dat de berekening van appellante ook cijfermatig verkeerd is; dat appellante het bedrag van 70,49 € vooreerst indexeert, de geïndexeerde bedragen vervolgens vermenigvuldigt met het aantal maanden (van 01.01.2006 tot 31.05.2017), vervolgens komt tot een bedrag van 15.056,95 € en dit bedrag tenslotte

vermenigvuldigt met 20 (zijnde het nieuwe percentage blijvende arbeidsongeschiktheid), om alzo te komen tot een provisionele vordering van 301.139,00 €;
Appellante vergeet echter een belangrijk element uit artikel 5bis, met name dat er ook rekening dient te worden gehouden met het bedrag dat zij reeds heeft ontvangen ingevolge het eerder vastgelegd percentage blijvende arbeidsongeschiktheid en dat in mindering moet worden gebracht;
Appellante werd op 19.10.1994 geconsolideerd met een blijvende arbeidsongeschiktheid van 6 %, welke thans verergerd is tot 20%;
Appellante kan uiteraard maar slechts recht hebben op een bijslag voor 14% (20% - 6%) en niet op de volledige 20 %.

III Bespreking

20.

Het hoger beroep is ontvankelijk zoals overigens reeds werd beslist door het arbeidshof te Antwerpen.

De vordering tot betaling van een jaarlijkse bijslag wegens verergering van de blijvende arbeidsongeschiktheid

21.

Zoals vermeld hierboven, werd in de loop van de procedure de wetgeving aangepast en bestaat nu ook voor de *personeelsleden van overheidsdiensten of overheidsinstellingen van de lokale sector*, zoals mevrouw H. , de mogelijkheid om aanspraak te maken op een jaarlijkse bijslag wegens verergering van de blijvende arbeidsongeschiktheid ten gevolge van een arbeidsongeval.

Bovendien werd het recht retroactief toegekend, namelijk vanaf 1 januari 2006.⁴ Op die manier hebben de wetgever en de Koning klaarblijkelijk willen tegemoetkomen aan de ongelijke behandeling die bestond in vergelijking met de personeelsleden uit de privé-sector⁵ en de andere personeelsleden in de overheidssector, die wel onder het toepassingsgebied vallen van het KB van 24 januari 1969 betreffende de schadevergoeding, ten gunste van de personeelsleden van de overheidssector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk⁶.

⁴ Dit was in overeenstemming met artikel 26 van de wet van 17 mei 2007 tot wijziging van de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector en van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971: "Voor elke verergering na de herzieningstermijn en vóór de inwerkingtreding van deze wet, is de verergeringsbijslag verschuldigd ten vroegste vanaf 1 januari 2006."

⁵ Zie artikel 9 van het KB van 10 december 1987 betreffende de bijslagen verleend in het kader van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

⁶ Artikel 5 bis van het KB van 24 januari 1969 voorziet in een bijslag wegens verergering en werd reeds ingevoegd bij KB van 7 juni 2007, waarvan artikel 19 bepaalt: "Voor elke verergering na de herzieningstermijn

Mevrouw H. beperkt haar vordering nu ook tot de periode vanaf 1 januari 2006 in overeenstemming met de wet.

22.

Uit het deskundigenonderzoek van Dr. Peumans blijkt op overtuigende wijze dat de toestand van mevrouw H., die het gevolg is van het arbeidsongeval, na het verstrijken van de termijn voor herziening op een blijvende manier verergerd is waardoor de graad van arbeidsongeschiktheid, na deze verergering, sinds 1 januari 2005 20 % bedraagt. Het onderzoek gebeurde nauwkeurig en verliep op tegenspraak. Er zijn ook geen opmerkingen van de partijen in dat verband. Het Ziekenhuis Oost-Limburg verklaart ook in haar conclusies dat zij helemaal niet betwist dat de situatie is verergerd naar 20%.

De administratieve procedure

23.

Het Ziekenhuis Oost-Limburg verwijst naar de volgende bepalingen van artikel 5§5 van het KB van 13 juli 1970, zoals ingevoegd bij het KB van 26 november 2012 : *" § 5. Het slachtoffer dient bij een ter post aangetekende brief bij de in artikel 6 bedoelde dienst zijn aanvraag in, vergezeld van al de bewijsstukken. De dienst meldt onmiddellijk de ontvangst van de aanvraag bij een ter post aangetekende brief en bezorgt de aanvraag binnen de achtenveertig uur aan de geneeskundige dienst. Die onderzoekt het slachtoffer uiterlijk drie maanden na het indienen van de aanvraag.*

De geneeskundige dienst behoudt of wijzigt het percentage van de blijvende ongeschiktheid. Die dienst stelt de overheid onverwijld in kennis van zijn beslissing. Deze beslissing wordt door de overheid ter kennis gebracht van het slachtoffer of van zijn rechthebbenden bij een ter post aangetekende brief.

*Artikel 13, § 2, is van toepassing op de procedure voor de aanvraag tot erkenning van een verergering."*⁷.

Deze bepaling bestond nog niet toen mevrouw H. haar vordering had ingesteld.

Vooraleer te dagvaarden had zij wel reeds in een aangetekende brief van 26 juni 2006 aan de verzekeraar Ethias (stuk 11), uitdrukkelijk aanspraak gemaakt op een bijslag wegens verergering, ook al was daar nog niet uitdrukkelijk in voorzien door de wet.

en vóór de inwerkingtreding van dit besluit, is de verergeringsbijslag verschuldigd ten vroegste vanaf 1 januari 2006. Voor de toepassing van het eerste lid, wordt de verergeringsdatum bewezen door alle rechtsmiddelen."

⁷ Artikel 13 § 2 luidt: *" Ingeval de getroffene zich zonder geldige reden en na twee opeenvolgende bij de post aangetekende oproepingsbrieven niet aanmeldt bij de geneeskundige dienst ten gevolge van de aanvraag tot herziening of van het verzoek om geneeskundig onderzoek die onderscheidelijk in artikel 12 worden bedoeld, wordt de betaling van de vergoedingen en renten geschorst met ingang van de 1e van de maand volgend op de maand waarin de in § 1 bedoelde termijn verstrijkt, tot op de datum dat het slachtoffer zich aanmeldt."*

Zodra het nieuwe artikel 5§5 van het KB van 13 juli 1970 werd ingevoegd door het KB van 26 november 2012 en dit artikel de administratieve procedure uitdrukkelijk regelde, had mevrouw H. weliswaar opnieuw een aanvraag voor de bijslagen wegens verergering vanaf 1 januari 2006 kunnen indienen, met een aangetekende brief aan het Ziekenhuis Oost-Limburg.

24.

In deze zaak zijn er echter bijzondere omstandigheden die maken dat de administratieve procedure volledig zinloos was.

Mevrouw H. had immers reeds voordat het nieuwe artikel 5 bis werd ingevoegd, haar vordering ingesteld voor de rechtbank, juist omdat het Ziekenhuis Oost-Limburg en zijn verzekeraar weigerden de aanvraag voor bijslagen wegens verergering in aanmerking te nemen omdat de wet daar niet in voorzag. De rechtbank stelde een deskundige aan en deze heeft reeds op 26 juli 2010 zijn eindverslag neergelegd waarin hij tot het besluit kwam dat er een blijvende verergering van 20 % was.

Het Ziekenhuis Oost-Limburg verklaart zich in zijn conclusies (en ook in haar conclusies in eerste aanleg) akkoord met het besluit van de deskundige. De raadgevend geneesheer van de verzekeraar Ethias was aanwezig bij de onderzoeken door de deskundige en maakte geen opmerkingen.

Een nieuwe aanvraag via de administratieve procedure zou slechts tot hetzelfde resultaat kunnen leiden: ofwel zou de geneeskundige dienst hoogstwaarschijnlijk hetzelfde percentage van 20 % toekennen en alleszins niet meer dan 20 % gezien de bevindingen van de deskundige. In het onwaarschijnlijke geval dat een lager percentage zou worden toegekend, zou er opnieuw een geschil voor de rechtbank ontstaan en zal de rechter bezwaarlijk een nieuw deskundigenonderzoek laten uitvoeren nu er reeds eerder een onderzoek plaatsvond waarover geen enkel betwisting bestaat.

De afrekening van de gevorderde bedragen

25.

Mevrouw H. kan wel degelijk het bedrag van de bijslagen wegens verergering waarop zij recht heeft als dusdanig vorderen voor de rechter.

De jaarlijkse bijslag wegens verergering zoals bepaald in artikel 5 §2 en §3 van het KB van 13 juli 1970 is een *jaarlijks forfaitair* bedrag. Het betreft dus geen maandelijkse bijslag zoals mevrouw H. berekent in haar conclusies. Anders dan de rente wegens blijvende arbeidsongeschiktheid wordt de bijslag wegens verergering ook niet berekend op basis van de wedde.

Bij de berekening van het wettelijke bepaalde bedrag van de *bijslag* dient het bedrag van de oorspronkelijk rente in mindering gebracht te worden.

26.

Mevrouw H. verklaart weliswaar dat zij de betaling van een bijslag wegens verergering vordert en verklaarde ook dat haar hoger beroep beperkt was tot de beslissing van de eerste rechter om deze vordering af te wijzen.

Bij de berekening van het gevorderde bedrag blijkt echter dat zij de bijslag vordert, met inbegrip van de rente voor de blijvende arbeidsongeschiktheid van 6 %.

Mevrouw H. beweert dat dat zij uiteindelijk de oorspronkelijke rente op basis van een blijvende arbeidsongeschiktheid van 6 % niet heeft ontvangen en dit ook reeds in haar conclusies voor de eerste rechter had verklaard en dat zij daarom het bedrag van deze rente niet in mindering brengt van het gevorderde bedrag.

De partijen dienen hierover standpunt in te nemen.

27.

Het Ziekenhuis Oost-Limburg maakt in zijn conclusies op basis van de hierboven aangehaalde bepalingen van artikel 5 §§2-3 van het KB van 13 juli 1970 de volgende berekening van de jaarlijkse bijslagen wegens verergering:

"aan index 189,45 :

- $70,49 \text{ €} \times 20 \% (\text{nieuwe graad BAO}) \times 1,3728 = 1.935,37 \text{ €} (\text{per jaar});$
- *De bijslag bedraagt derhalve : $1.935,37 \text{ €} - 985,53 \text{ €} (6\% \text{ BAO}) = 949,84 \text{ €} (\text{per jaar})$ ".*

Artikel 5 bis van het KB 13 juli 1970 bepaalt: *" Het bedrag van de bijslag wordt gekoppeld aan het spilindexcijfer 138,01",* dus niet 1,3728 zoals in de berekening door het Ziekenhuis Oost-Limburg. Het is ook niet duidelijk waarop *"index 189,45"* slaat.

Het Ziekenhuis Oost-Limburg dient ook toe te lichten hoe de rente van concreet 985,53 € (6% BAO) concreet werd berekend.

Het Ziekenhuis Oost-Limburg dient ten slotte de berekening te maken voor de hele periode vanaf 1 januari 2006 tot op de datum van haar nieuwe conclusies. Het zal daarbij rekening houden met de volgende bepalingen:

- artikel 21 van het KB van 3 juli 1970: *"Voor de toepassing van artikel 13 van de wet worden de rente, de verergeringsbijslag, de overlijdensbijslag en de in artikel 5bis, § 3, bedoelde bedragen gekoppeld aan het spilindexcijfer 138,01 en schommelen zij overeenkomstig de bepalingen van de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk worden gekoppeld."*

- artikel 13 van de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector: *"De in artikel 3, eerste lid, bedoelde renten, de in artikel 4, § 2, bijkomende vergoedingen, de verergerings- en overlijdensbijslagen worden*

vermeerderd of verminderd overeenkomstig de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk worden gekoppeld. De Koning bepaalt hoe zij aan de spilindex 138,01 worden gekoppeld.

Het eerste lid is evenwel niet van toepassing op de renten wanneer de blijvende arbeidsongeschiktheid geen 16 % bereikt."

OM DEZE REDENEN

HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals tot op heden gewijzigd, inzonderheid op artikel 24;

Rechtsprekend op tegenspraak en na erover beraadslaagd te hebben:

Verklaart het beperkt hoger beroep ontvankelijk en in de volgende mate gegrond;

Hervormt het bestreden vonnis van 23 februari 2012 van de arbeidsrechtbank te Tongeren,

Zegt voor recht dat mevrouw H. in beginsel aanspraak kon maken op een jaarlijkse bijslag wegens verergering vanaf 1 januari 2006, zoals bepaald in artikel 5 bis van het KB van 13 juli 1970 betreffende de schadevergoeding, ten gunste van sommige personeelsleden van overheidsdiensten of overheidsinstellingen van de lokale sector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk zoals gewijzigd door het KB van 26 november 2012, omdat haar toestand ten gevolge van het arbeidsongeval waarvan zij op 19 mei 1993 het slachtoffer was op blijvende manier is verergerd na afloop van de termijn voor herziening waarbij de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid na de verergering 20 % bedraagt.

Beveelt de heropening der debatten opdat de partijen standpunt zouden innemen over de volgende punten :

- over de vraag of mevrouw H. de wettelijke vergoedingen wegens de blijvende arbeidsongeschiktheid van 6 % die oorspronkelijk was vastgesteld, daadwerkelijk heeft ontvangen en over de vordering van mevrouw H. in dat verband;
- opdat het Ziekenhuis Oost-Limburg een berekening maakt van de bijslagen die het voor de periode sinds 1 januari 2006 verschuldigd is, daarbij rekening houdende met de overwegingen in randnummer 27 van dit arrest en de gevraagde toelichting.

Zegt dat het Ziekenhuis Oost-Limburg haar conclusie samen met de stukken dient neer te leggen op de griffie van het arbeidshof en toezenden aan de raadsman van de andere partij uiterlijk op 28 februari 2018,

Zegt dat mevrouw H. haar conclusie samen met de stukken dient neer te leggen op de griffie van het arbeidshof en toezenden aan de raadsman van de andere partij uiterlijk op 1 juni 2018,

Zegt dat het Ziekenhuis Oost-Limburg haar syntheseconclusie dient neer te leggen op de griffie van het arbeidshof en toezenden aan de raadsman van de andere partij uiterlijk op 3 september 2018,

Zegt dat partijen hieromtrent zullen worden gehoord op de openbare terechtzitting van de 5de kamer van het Arbeidshof te Brussel op 5 november 2018 te 13 uur 45, in de zaal 0.6, Poelaertplein 3 te 1000 Brussel;

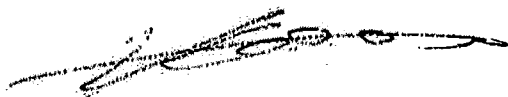
Houdt de beslissing met betrekking tot de kosten aan.

Aldus gewezen en ondertekend door de vijfde kamer van het Arbeidshof te Brussel, samengesteld uit:

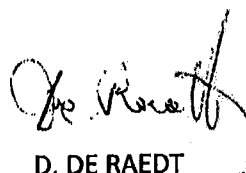
C. CORBISIER,	raadsheer,
E. VAN LAER,	raadsheer in sociale zaken, werkgever,
R. VAN CAUWENBERGE,	raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider,
bijgestaan door :	
D. DE RAEDT,	griffier.

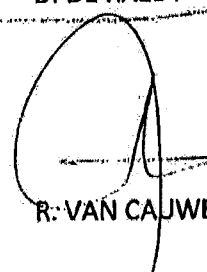
C. CORBISIER

E. VAN LAER

D. DE RAEDT

R. VAN CAUWENBERGE

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van maandag 20 november 2017 door:

C. CORBISIER, raadsheer,
bijgestaan door
D. DE RAEDT, griffier.

C. CORBISIER

D. DE RAEDT

